

Notat

Innspill til regjeringens nasjonale handlingsplan for bærekraftsmålene

Av *Bente Malmo*, bærekraftsambassadør og rådgiver i BDO og *Morten Thuve*, partner, leder for offentlig utredning og analyse i BDO Norge og globalt. Begge er tilknyttet BDOs Center of Excellence for bærekraftig utvikling i norsk nærings- og samfunnsliv.

Tusen takk for invitasjonen.

BDO er et rådgivnings- og revisjonsselskap. Med 1700 ansatte og over 40 000 norske kunder, jobber vi daglig i 1000-vis av prosjekter relatert til utvikling av norsk nærings- og samfunnsliv med kontorer fra Lindesnes i sør til Hammerfest i nord.

Bærekraftsteamet i BDO bistår privat næringsliv, samfunnsnyttige organisasjoner og offentlig sektor som vil arbeide målrettet med bærekraftig utvikling i og gjennom egen virksomhet.

Vi jobber til daglig med FN-prosjektet United for Smart Sustainable Cities (U4SSC) for bærekraftig utvikling av norske kommuner der vi for tiden bistår 21 kommuner i Møre og Romsdal som måles etter FNs KPI-er for smart og bærekraftig by- og kommuneutvikling.

Vi bistår flere eliteseriekubber med utgangspunkt i Bodø/Glimt, næringslivet i Bodø og Bodø kommune som selv har gått foran og vist vei for hvordan samarbeid kan utvikle bærekraft i en region.

Med bakgrunn i våre erfaringer med kommuners og det lokale nærings- og samfunnslivets behov og ønsker, mener vi at vi kan gi regjeringen verdifull innsikt og nyttige innspill til handlingsplanen for bærekraftsmålene for Norge.

Vi har et fremtidsbilde for 2030: Norge har gått foran og realisert bærekraftsmålene

Regjeringen bør etablere *sitt* fremtidsbilde, som grunnlag for handlingsplanen, som bør være tydelig formulert og kjent.

Vårt fremtidsbilde er at Norge i 2030 har i et samfunn hvor alle «gjør» bærekraft, daglig; fra beslutningstakere i børsnoterte foretak til den lokale bedriften, fra rikspolitikere til lokalpolitikere, fra ministre til medarbeidere i kommunene, fra toppledelse til medarbeidere i industrien, fra barn til eldre samfunnsborgere.

Vi har etablert ett språk, en forståelse og incentiver, og vi har utviklet verktøy som har gjort alle disse motivert til å ta bærekraftige valg.

Vi har klart å realisere en verdibasert utvikling som styrer adferd og handlingsmønster gjennom sosiale normer som påvirker den enkeltes valg.

Så, hva har vært regjeringens prioriteringer i løpet av disse 10 årene?

I 2030 har Norge:

1. Etablert et bærekraftsdepartement med det overordnede statlige ansvaret for oppfølging, måling og realisering av bærekraftsmålene for Norge.
En bærekraftsminister som har gjennomføringskraft, med egne ressurser, myndighet og ansvar for å iverksette og følge opp de aktivitetene som regjeringen og stortinget har bestemt
2. Fått på plass nødvendige lovreguleringer og økonomiske incentivordninger som gir proaktivitet i samfunns- og næringslivet til å endre handlingsmønster. Et eksempel er innkjøpsordninger.
3. Etablert kommunikasjonsstrategi der alle gode grasrotbevegelser blir støttet og framsnakket. Eksempelene nevnt fra Entra og IKEA i møtet innspillmøtet 15.10.20er gode eksempler. Det må unngås at disse stoppes av utdatert lovgivning
4. Etablert nye rammer for innovativt samarbeid i nasjonale og lokale «framtidslaber», der næringsliv, frivilligheten og kommunen samarbeider om løsninger. Se til Ålesund Framtidslab, etablert av kommunen for samarbeid mellom offentlig sektor, næringslivet, frivillig og samfunnsnyttig sektor i Ålesund samt FN: (<https://www.alesundframtidslab.no/>).
5. Gjennomført et kompetanseløft og integrert bærekraft i opplæring; gjennom læreplaner, folkeopplysning, forskning og utvikling, bevisstgjøringsprosesser i næringsliv og offentlig sektor og media. Kunnskap om hva som er «bærekraftig» er gjort tilgjengelig og forståelig.
6. Etablert nasjonale standarder for rapportering og målemetoder som ansvarliggjør og krever handling fra næringslivet og offentlig sektor.
7. Tilpasset virkemiddelapparatet til å fremme samhandling. Bærekraftsutvikling krever større helhetlig tenking og samhandling enn tradisjonelle innovasjonsprosjekter.
8. Alle vet hvordan vi som nasjon beveger oss, resultatmessig, gjennom sentrale overordnede KPIer, og de kan selv måle sitt eget bidrag.

Vi tror det må skje gjennom en gradvis samfunnsutvikling, men vi tror også at det det kan settes fart ved å sette krav. Ta røykeloven som eksempel; en effektiv normutvikling i samfunnet for hva som er greit og ikke er greit. Hadde vi fått til det samme uten denne loven?

En handlingsplan bør strukturere aktiviteter og tiltak for å nå dette fremtidsbildet. Det er åpenbart at en handlingsplan vil gjøre det lettere å realisere målene. En handlingsplan bidrar til strukturert jobbing, den vil gi forutsigbarhet, et felles språk og et felles mål for nasjonen. Planen som vi har tro på, inneholder nasjonale krav og virkemidler på den ene siden, og lokal innovasjon og handling på den andre siden. Det er i lokalsamfunnet bærekraftig utvikling skjer. Nasjonale planer skal støtte og bidra til at dette skjer.

Noen av BDOs erfaringer med prosjekter som allerede har gitt resultater i norsk nærings- og samfunnsliv

Vi deler gjerne våre erfaringer og læring fra våre prosjekter med bærekraftsministeren. Eksempler på prosjekter inkluderer:

KPI-måling i kommunene i Møre og Romsdal fylkeskommune - Hva ser vi kommuner trenger bistand til å styrke slik at slike målinger kan gjennomføres på en enklere måte?

En metode for å utvikle bærekraftsmåling for samtlige kommuner, koordinert av fylkeskommunen, i en hel region.

Action Now Bodø/Glimt-modellen - Hvordan kan idrett og kultur være drivere for bærekraftig samfunnsutvikling?

En metode for å utvikle et lokalt bærekraftsutviklingsnettverk i et samarbeid mellom Bodø/Glimt fotballklubb, kommunen og næringslivet i Bodø-regionen. Flere norske eliteserierklubber har oppstart eller planlegger å benytte denne modellen. Modellen er også presentert for FN i New York.

Kickstart bærekraftsarbeidet - Hvordan kan vi skape nysgjerrighet og interesse for bærekraft blant SMBer?

Bevisstgjøring gjennom e-læring i og bevisstgjøringskampanjer utviklet av BDO, skreddersydd for grasrota av norsk nærings- og samfunnsliv.

Fra vilje til handling - Hva trenger bedrifter av kunnskap om bærekraft og hvordan kan dette gjøres i en dialog i både digitale og analoge flater?

Modell for utvikling fra bevisstgjøring til valg av bærekraftsmål til implementering i alle typer virksomheter, store og små, næringsliv og samfunnsliv, offentlig og privat sektor. Også benyttet i BDO internt.

Leverandørkontroll og oppfølging av etisk handel - Hvordan jobbe med bærekraft i verdikjeder som grunnlag for sirkulærøkonomi?

BDO har også bistått ansvarlige samfunnsaktører med kontroll av sosialt ansvar i leverandørkjeder. Blant annet bistø BDO Bergen kommune med kontroll av billeverandørers leverandørkjede for elbil-batterier, helt tilbake til råvarene i gruvene. Vi har tilsvarende kontrollert leverandørkjeden for utvalgt medisinsk utstyr til Universitetet i Stavanger, og ikke minst for stein som skulle legges uten for det nye Nasjonalmuseet på oppdrag for Statsbygg. Her bistø vi også i å bygge kompetanse ved steinbruddene og fabrikkene. Et prosjekt der Statsbygg, entreprenør og importør, sammen med BDO, bidro til konkret samfunnsutvikling.

Om BDO:

<https://www.bdo.no/nb-no/tjenester/radgivning/b%C3%A6rekraftig-utvikling>

<https://www.bdo.no/nb-no/bransjer/offentlig-sektor>